

Sygn. akt: I C 184/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2017 roku

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Marcin Sroczyński
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Joanna Operacz-Nizioł

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2017 roku w Inowrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa **U. N.**

przeciwko **(...) S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę

- zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 15.000,00 zł (piętnaście tysięcy złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 20 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,
- w pozostałym zakresie powództwo oddala,
- zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.324,09 zł (tysiąc trzysta dwadzieścia cztery złote 09/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Marcin Sroczyński

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 grudnia 2016 roku powódka U. N. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 51.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 20 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. W uzasadnienie pozwu wskazała, iż w dniu 24 października 2000 roku w I. W. K. kierujący samochodem osobowym marki R. (...) o nr rej. (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że przez niezachowanie należytej ostrożności i rozwinięcie nadmiernej prędkości uderzył w poruszającego się prawidłowo po oznakowanym przejściu dla pieszych P. K.. Pieszy na skutek doznanych obrażeń zmarł. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z 14 stycznia 2004 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II K 150/01 W. K. została uznany za winnego czynu z art. 177 § 2 k.k. i skazany. Pojazd którym kierował sprawca zdarzenia w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z pozwanym. Powódka pismem z dnia 19 listopada 2016 roku zgłosiła roszczenie w kwocie 100.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią ojca. Pozwany decyzją z dnia 29

listopada 2016 roku przyznał na rzecz powódki kwotę 9.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia. W dacie śmierci ojca powódka miała 34 lat. Pomimo faktu, iż była wówczas osobą dorosłą i nie mieszkała już w domu rodzinnym jej relacje z ojcem były bardzo bliskie i zacieśnione. U. N. często zapraszała ojca do siebie na obiady lub kawę przy czym mogli ze sobą porozmawiać na każde tematy. Powódka mogła liczyć na pomoc i wsparcie P. K.. O śmierci ojca dowiedziała się od mamy. Pomimo upływu lat nie pogodziła się z tragiczną śmiercią ojca. Mając na uwadze powyższe w szczególności bliskie relacje łączące powódkę z ojcem, żądaną kwotę należy uznać za odpowiednią.

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu wskazał, iż kwestionuje je co do zasady i wysokości. Potwierdził, iż wypłacił powódce kwotę 9.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia. Podniósł, iż żądanie zapłaty wyższego zadośćuczynienia nie jest uzasadnione prawnie, ponadto nie jest udowodnione. Żądanie zapłaty zadośćuczynienia po tak długim okresie czasu (17 lat od zdarzenia) poddaje w wątpliwość zasadność roszczenia. Sam fakt pokrewieństwa nie jest wystarczającą przesłanką do przyznania dopłaty zadośćuczynienia. Brak jest dowodów aby śmierć zmarłego spowodowała wcześniej i obecnie u powódki tak drastyczne zmiany w życiu osobistym oraz aby doszło faktycznie do naruszenia dobra osobistego w tak dużym zakresie. Upływ czasu ma bardzo duże znaczenie dla oceny wysokości żądania. Pomiedzy śmiercią ojca, a datą złożenia pozwu minęło 17 lat. Czas wycisza emocje, lecz rany, pozwala na powrót do normalnego funkcjonowania. Powódka obecnie prowadzi normalne, aktywne życie i nie ma najmniejszych problemów z akceptacją istniejącej sytuacji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 24 października 2000 roku kierujący samochodem osobowym marki R. (...) o nr rej. (...) W. K. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że przez niezachowanie należytej ostrożności i rozwinięcie nadmiernej prędkości uderzył w poruszającego się prawidłowo po oznakowanym przejściu dla pieszych P. K.. Pieszy na skutek doznanych obrażeń zmarł. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z 14 stycznia 2004 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II K 150/01 W. K. została uznany za winnego czynu z art. 177 § 2 k.k. i skazany. Pojazd którym kierował sprawca zdarzenia w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z pozwanym.

Dowód: bezsporne, wyrok Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z dnia

14 stycznia 2004 roku wydany w sprawie II K 150/01 k.14

Powódka w chwili śmierci ojca miała 34 lat. W ocenie psychologicznej śmierć ojca była dla powódki tożsama z zerwaniem szczególnej emocjonalnej więzi pomiędzy osobami najbliższymi. W wyniku nagłego, niespodziewanego zerwania więzi rodzinnej powódka doznała naruszenia dobrostanu emocjonalnego oraz psychicznego, co stanowi nieodłączną konsekwencję procesu żałoby. Towarzyszące procesowi żałoby po tragicznej śmierci emocje powódki miały negatywny wpływ na jej funkcjonowanie w życiu rodzinnym i osobistym. Sytuacja śmierci ojca doprowadziła do konfliktu z rodzeństwem powódki, który trwa do dziś. Śmierć ojca powódki nie miała wpływu na jej funkcjonowanie zawodowe ponieważ nie pracowała od narodzin syna, wychowując go, a potem opiekowała się niepełnosprawnym mężem i trwa do tej pory. U powódki dominującą konsekwencją trudnych zdarzeń życiowych są zaburzenia snu. Etiologia ma charakter złożony i nie jest możliwe jednoznaczne rozpoznanie, która ciężka sytuacja życiowa była tego przyczyną. Na skutek śmierci ojca powódka nie korzystała z psychoterapii oraz leczenia psychiatrycznego. Aktualnie zażywa leki nasenne bez recepty, w sytuacji trudności w zasypianiu. Z uwagi na to, że powódka nie leczy się psychiatrycznie i nie zgłasza problemów natury psychicznej, wykazuje optymalny poziom lęku jako cechy oraz stanu, stosuje unikowy styl rodzenia sobie ze stresem, szukając wsparcia w kontaktach z innymi, funkcjonuje prawidłowo w środowisku mimo kompilacji negatywnych przeżyć osobistych, można sądzić, że nie doznała ona trwałego uszczerbku na zdrowiu w aspekcie psychologicznym. Proces żałoby po tragicznej śmierci ojca został zamknięty i powódka jest obecnie na etapie jego integracji. Życie powódki nie jest determinowane już nie tylko przez uraz psychiczny spowodowany śmiercią ojca. Skupia się na teraźniejszości i przyszłości, realizując określone cele życiowe.

Dowód: zeznania powódki w charakterze strony k. 33-34, opinia psychologiczna z

dnia 16 maja 2017 roku k. 41-45

Pismem z dnia 19 listopada 2016 roku powódka zgłosiła swoje roszczenie z tytułu zadośćuczynienia za śmierć ojca pozwanemu w rozmiarze 100.000,00 zł. Pozwany pismem z dnia 29 listopada 2016 roku przyznał powódce kwotę 9.000,00 zł.

Dowód: pismo powódki z dnia 19 listopada 2016 roku k. 9-11, pismo pozwanego

z dnia 29 listopada 2016 roku k.12-13

Sąd zważył co następuje

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie niespornych twierdzeń stron, dowodu z przesłuchania powódki w charakterze strony i opinii biegłego sądowego z dziedziny psychologii O. M.. Sąd podzielił opinię biegłej. Biegła odpowiedziała rzeczowo i wyczerpująco na pytania zawarte w tezie dowodowej i jasno uzasadniła swoją opinię. Żadna ze stron nie wносиła zastrzeżeń do opinii. W niniejszej sprawie nie było sporne, że sprawca wypadku, w wyniku którego zmarł ojciec powódki, był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody spowodowane ruchem pojazdów u pozwanego ubezpieczyciela. Sporne pozostawało natomiast, czy w związku ze śmiercią ojca powódce przysługuje od pozwanego roszczenie o zadośćuczynienie, a jeśli tak, to w jakiej wysokości. Pozwany zakwestionował samą zasadę roszczenia, a zatem w pierwszej kolejności należy przesądzić, czy powodowi przysługuje roszczenie o zadośćuczynienie. Zgodnie z art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia. Zgodnie natomiast z art. 34 ust. 1 Ustawy z 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) (Dz. U. 2003, Nr 124, poz. 1152) z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Stosownie zaś do art. 36 ust. 1 tej Ustawy odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 października 2010 roku wydanej w sprawie o sygn. akt III CZP 76/10 publik. OSNC- ZD 2011 nr B poz.142 wskazał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku. Sąd Najwyższy wskazał, że art. 446 § 4 k.c. znajduje zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w której czyn niedozwolony popełniony został po dniu 3 sierpnia 2008 roku. Przepis ten nie uchylił art. 448 k.c., jego dodanie było natomiast wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny. To stanowisko zostało utrwalone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 roku wydanej w sprawie o sygn. akt III 32/11 publik. OSNC 2012/1/10 i wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt V CSK 320/13 publik. Lex nr 1463645. W ocenie Sądu nie ma podstaw do wykluczenia więzi rodzinnych z katalogu dóbr osobistych objętych ochroną przepisów art. 23 k.c. i 24 k.c. Więzy te stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i podlegają ochronie prawnej zgodnie z art. 18 i 71 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Skoro dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. jest kult pamięci osoby zmarłej, to może nim być także więź między osobami żyjącymi. Nie ma przeszkód do uznania, że szczególna więź emocjonalna między członkami rodziny pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia z dnia 14 stycznia 2010 roku w sprawie o sygn. akt IV CK 307/09 (nie publ.) uznał wprost, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Należy dodać, że śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym. Krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest utrata życia, zaś dla osób mu bliskich jest to naruszenie dobra

osobistego przez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych. Również zatem osoba dochodząca ochrony na podstawie art. 448 k.c. może być poszkodowana bezpośrednio i dochodzić naprawienia własnej krzywdy, doznanej poprzez naruszenie jej własnego dobra osobistego -tak uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 roku wydanej w sprawie o sygn. akt III 32/11 publik. OSNC 2012/1/10.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 stycznia 2010 roku wydanym w sprawie o sygn. akt IV CSK 307/09 katalog dóbr osobistych do którego odwołuje się art. 23 k.c. ma charakter otwarty. Przepis ten wymienia dobra osobiste człowieka pozostające pod ochroną prawa cywilnego w sposób przykładowy, uwzględniając te dobra, które w praktyce mogą być najczęściej przedmiotem naruszeń. Ochronie podlegają wszelkie dobra osobiste rozumiane jako wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym uznaje się za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. Do dóbr osobistych należy zaliczyć taką więź rodzinną, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy.

Kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma na celu zrekompensować krzywdę za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby. Należy podnieść, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. W ocenie Sądu przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia należy także uwzględnić okoliczności konkretnej sprawy – wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 kwietnia 2014 roku wydany w sprawie o sygn. akt I ACa 1386/13 publik. Lex 1458946.

W stanie faktycznym sprawy powódka w wypadku z dnia 24 października 2000 roku straciła ojca. Na skutek jego śmierci uległa zerwaniu więzi łącząca rodzinę. Niewątpliwie śmierć ojca musiała wywołać u powódki, mimo iż była osobą dorosłą miała 34 lata, cierpienie psychiczne w postaci bólu, żalu, osamotnienia. Jak wskazał biegły sądowy w ocenie psychologicznej śmierć ojca była dla powódki tożsama z zerwaniem szczególnej emocjonalnej więzi pomiędzy osobami najbliższymi. W wyniku nagłego, niespodziewanego zerwania więzi rodzinnej powódka doznała naruszenia dobrostanu emocjonalnego oraz psychicznego, co stanowi nieodłączną konsekwencję procesu żałoby. Towarzyszące procesowi żałoby po tragicznej śmierci emocje powódki miały negatywny wpływ na jej funkcjonowanie w życiu rodzinnym i osobistym. Biegły również wskazał, iż śmierć ojca powódki nie miała wpływu na jej funkcjonowanie zawodowe ponieważ nie pracowała od narodzin syna, wychowując go, a potem opiekowała się niepełnosprawnym mężem i trwa do tej pory. U powódki dominującą konsekwencją trudnych zdarzeń życiowych są zaburzenia snu. Etiologia ma charakter złożony i nie jest możliwe jednoznaczne rozpoznanie, która ciężka sytuacja życiowa była tego przyczyną. Funkcjonuje prawidłowo w środowisku mimo kompilacji negatywnych przeżyć osobistych, można sądzić, że nie doznała ona trwałego uszczerbku na zdrowiu w aspekcie psychologicznym. Proces żałoby po tragicznej śmierci ojca został zamknięty i powódka jest obecnie na etapie jego integracji. Życie powódki nie jest determinowane już nie tylko przez uraz psychiczny spowodowany śmiercią ojca. Skupia się na teraźniejszości i przyszłości, realizując określone cele życiowe. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany przyznał pozwanej kwotę 9.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia.

Mając powyższe uwagi na względzie Sąd uznał, iż kwota 15.000,00 zł jest kwotą adekwatną do nasilenia bólu i cierpienia spowodowanego śmiercią i stratą ojca przez powódkę. Kwota 15.000,00 zł jest kwotą odpowiednią, która kompensuje doznaną krzywdę, nie stanowi kwoty symbolicznej ani rażąco niskiej bądź rażąco wysokiej. Uwzględnia charakter naruszonego dobra, trwałość i uciążliwość skutków powstałego naruszenia. Odsetki ustawowe za opóźnienie od zasądzonej kwoty Sąd zasądził od dnia 20 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty. W tym względzie Sąd miał na uwadze treść art. 817 § 1 k.c., zgodnie z którym ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Roszczenie została zgłoszone pozwanemu pismem z dnia 19 listopada 2016 roku w kwocie 100.000,00 zł. Pozwany pismem z dnia 29 listopada 2016 roku przyznał kwotę 9.000,00 zł (punkt pierwszy wyroku). W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo (punkt drugi wyroku). W przedmiotowej sprawie powódka domagała się zasądzenia kwoty 51.000,00 zł. Sąd zasądził kwotę 15.000,0 zł. Tym samym powódka wygrała proces w 30%, a przegrała w 70%. Na koszty procesu powódki składała się kwota 2.550 zł opłaty sądowej od pozwu, kwota 5.417 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i kwota 259,04 zł koszt opinii biegłego sądowego

czyli łącznie 8.226,04 zł, a pozwanego kwota 5.417 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowe. Z uwagi na wzajemną kompensację kosztów Sąd, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt.6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.324,09 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt trzeci wyroku).

SSR Marcin Sroczyński